

Besluit

Accreditatiebesluit met een positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Karel de Grote-Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen

Samenvattende bevindingen en overwegingen

datum	De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming op de onderstaande elementen uit het
2 februari 2015	visitatierapport.
onderwerp	
Accreditatiebesluit	<i>Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau</i>
(003383)	De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het beoogd eindniveau als goed.
bijlagen	
4	De opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs van de Karel de Grote-Hogeschool (KdG) is ingebed in het studiegebied Onderwijs, samen met de opleiding Kleuteronderwijs en Secundair onderwijs alsook de opleiding Pedagogie van het jonge kind en een aantal bachelor-na-bacheloropleidingen. De opleiding biedt twee varianten aan: een traject in dagonderwijs en een traject voor werkstudenten, met name het verkort traject. De opleiding (alle varianten) telt 649 ingeschreven studenten.

Opvallend voor de commissie is de veelheid aan modellen en invalshoeken die de opleiding hanteert om haar visie op de leraar lager onderwijs te definiëren. De hoeveelheid aan modellen en invalshoeken zijn volgens de commissie kenmerkend voor de opleiding, aangezien het hier om een bewuste keuze gaat. Bovendien weet de opleiding de verschillende invalshoeken te koppelen aan de krachtige leeromgeving.

Naast deze elementen beschrijft de opleiding in haar visietekst de verschillende speerpunten die ze hanteert. Zo vormt vanaf juni 2011 het concept 'Onderwijs op Maat' (OOM), ontwikkeld binnen de lerarenopleiding, de basis voor de nieuwe hogeschoolbrede onderwijsvisie. Dit kader kan samengevat worden aan de hand van de volgende pijlers: oriëntatie, differentiatie en profilering. Naast OOM vormt ook het concept 'Professioneel ontwikkelende leerschool' (POLS) een speerpunt van de opleiding. Binnen het kader van POLS streeft de opleiding naar een partnerschap, gericht op een optimale samenwerking met een school of scholengemeenschap. Daarnaast wil de opleiding eenzelfde relatie met de studenten door studentgecentreerd onderwijs aan te bieden via flexibele en persoonlijke trajecten, ruimte voor keuzemogelijkheden en via een vlot contact tussen opleiders en studenten.

De opleiding heeft geopteerd om bij de vertaalslag van de domeinspecifieke leerresultaten naar opleidingsspecifieke leerresultaten vast te houden aan de basiscompetenties. Daarbovenop laat de opleiding zich leiden in haar plannen en activiteiten door bijkomende competenties die apart worden opgenomen in de interne documenten zoals studiewijzers.

Pagina 2 van 9 Deze competenties zijn al dan niet hogeschoolbreed en worden geformuleerd op het gebied van taal, internationalisering en diversiteit. De commissie trof alvast een aantal goede inhoudelijke aanzetten voor opleidingsspecifieke leerresultaten terug in het beleidsplan 2009-2015.”

Inhoudelijk heeft de opleiding ervoor gekozen om de domeinspecifieke leerresultaten vooralsnog over te nemen als opleidingsspecifieke leerresultaten en inhoudelijke profileringselementen dus niet te verankeren in de nagestreefde leerresultaten. De commissie heeft begrip voor het feit dat dit op het moment van het visitatiebezoek nog niet gebeurd was, maar vindt het essentieel dat de opleiding werk maakt van het expliciteren van een eigen opleidingsspecifiek leerresultatenkader dat als basis dient voor de inhoudelijke invulling van de opleiding.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces

De commissie beoordeelt het onderwijsproces als goed.

De opleiding biedt twee varianten aan: een traject in dagonderwijs en een traject voor werkstudenten, met name het verkort traject. Beide trajecten worden op basis van het 'Onderwijs op Maatconcept' vormgegeven waarbij ten aanzien van studenten duidelijke verwachtingen worden geformuleerd en vervolgens nagegaan wordt op welke wijze studenten ondersteund kunnen worden in het realiseren van deze verwachtingen.

In de eerste drie semesters volgen de studenten opleidingsonderdelen die samenvallen met de vakinhouden zoals aangeboden in de basisschool. Deze vakinhoudelijke opleidingsonderdelen worden aangevuld met afzonderlijke opleidingsonderdelen rond basisdidactiek. In functie van het Onderwijs op maatconcept, kent het programma een scharniermoment halfweg het tweede modeldeeltraject waarbij een vast aanbod van enkelvoudige opleidingsonderdelen overgaat naar een thematisch geïntegreerd (keuze) aanbod. Vanaf het vierde semester wordt de opleiding dus volledig anders opgebouwd en wordt er gewerkt met modules waarbij de focus ligt op het verwerven van competenties. Er wordt thematisch en geïntegreerd gewerkt waarbij vakinhouden en (vak)didactiek samen aan bod komen. Naarmate het programma vordert krijgen studenten meer keuzemogelijkheden om zich te specialiseren.

Sinds september 2010 wordt een apart traject voor werkstudenten aangeboden. Met dit traject speelt de opleiding in op het toenemende lerarentekort in de stad Antwerpen door zij-instroom in het beroep te faciliteren. Het traject voor werkstudenten loopt parallel met de reguliere opleiding, waarbij studenten wel een aparte groep vormen met een studieprogramma op maat.

De opleiding voorziet praktijkervaring in zowel het eerste, tweede als derde modeldeeltraject. Tijdens het eerste semester ligt de focus op observeren en participeren. In het tweede semester is er de realisatiestage waarbij studenten effectief lesgeven. In het derde semester lopen studenten opnieuw stage in het tweede, derde en vierde leerjaar en nemen studenten alle lessen over van de mentor. In het vierde semester is er een gelijkaardige stageperiode voorzien in de derde graad van de lagere school. In het vijfde semester is er een stage in het eerste leerjaar voorzien. De afsluitende stage voorziet in vier weken stage waarbij alle taken van de mentor worden overgenomen. Daarnaast zijn er nog twee stageweken voorzien die de student in overleg met de directie van de stageschool divers kan invullen met openluchtclassen, zorgstage, huiswerkbegeleiding,...

Pagina 3 van 9 De bachelorproef is voor studenten van het reguliere traject het sluitstuk van de opleiding. Aanvullend op de stage gaat de opleiding hiermee na of studenten startbekwaam zijn. De bachelorproef is vaak praktijkgericht. Naast een actieonderzoek is het mogelijk om te opteren voor de ontwikkeling van didactisch materiaal, een scriptie, of een specifieke benaderingsvorm toegespitst op het onderwerp. Op het vlak van de uitwerking van de bachelorproef stelt de commissie vast dat de docenten hier verschillend mee omgaan. De commissie beveelt dan ook aan om op korte termijn de nodige stappen te ondernemen om tot een gedragen visie te komen bij alle docenten. In het traject voor werkstudenten is er geen bachelorproef voorzien. Hoewel de commissie meent dat de toetsing voldoende garanties biedt om bij de studente uit het traject voor werkstudenten de nagestreefde leerresultaten te bereiken, meent ze dat ook voor deze studenten zinvol zou zijn om een geïntegreerd eindwerk uit te werken waarin ze de onderzoeksvaardigheden uit hun vooropleiding combineren met de in de opleiding ontwikkelde onderzoeksvaardigheden.

De opleiding kent een gepaste inzet van verschillende leeractiviteiten: naast klassieke hoorcolleges zijn er werkcolleges, workshops, demonstraties en wordt er gebruik gemaakt van microteaching. Er wordt vaak gewerkt met kleine leergroepen die deze interactieve werkvormen mogelijk maken. De commissie acht dit uitzonderlijk voor een opleiding met veel studenten en wil hiervoor dan ook haar bewondering uitspreken. In functie van het Onderwijs op maat wil de opleiding ook ruime keuzemogelijkheden aanbieden. Omwille van praktisch-organisatorische en financiële redenen blijkt het niet mogelijk om alle studenten hun eerste keuze aan te bieden. De commissie wil dan ook aanbevelen om het OOM organisatorische belemmeringen verder weg te werken. De commissie waardeert de wijze waarop de opleiding een antwoord probeert te bieden op de toegenomen diversiteit bij studenten.

Op het vlak van internationalisering wil opleiding studenten via de 'GA WEG'-campagne stimuleren om een buitenlandse ervaring op te doen. De opleiding haalt hiermee nu reeds bijna de doelstelling om 20% van de studenten een internationale ervaring te bieden.

De commissie stelt vast dat de opleiding kan rekenen op beperkte maar voldoende aangepaste infrastructuur. De opleiding kan naast standaard leslokalen rekenen op diverse lokalen voor muziek en beeld, expressie, ICT en sport. Recent werd een aantal lokalen voorzien van een smartboard. Studenten en docenten kunnen ook diverse multimedia-apparatuur ontlenen zoals laptops, digitale camera's en fototoestellen, maar ook iPads voor gebruik op de campus. De mediatheek op de campus is volledig toegespitst op de lerarenopleiding.

De opleiding wil inspelen op de diversiteit van de instromende, doorstromende en uitstromende student en daarbij de studievoortgang bevorderen. Daarom heeft ze in het kader van het Onderwijs Op Maat, werk gemaakt van diverse initiatieven om de slaagkansen van studenten te verhogen. De commissie meent dat de opleiding een coherent beleid voert inzake instroom- en doorstroombegeleiding.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

De commissie beoordeelt het gerealiseerd eindniveau als voldoende.

De opleiding heeft tot op heden nog geen opleidingsspecifieke visie op het toetsbeleid uitgewerkt. Dit staat gepland voor de toekomst. De opleiding hanteert een brede waaier aan evaluatievormen voor de summatieve toetsing, die naarmate de opleiding vordert, steeds

Pagina 4 van 9 meer gericht is op het evalueren van kennis, vaardigheden en attitudes. Zo krijgen studenten voor vaardigheden, taken, projecten,... steeds mondelinge of schriftelijke feedback. Ook peerassessments worden vaak toegepast binnen de opleiding. Formatieve feedback kan zowel doorheen het jaar op vraag van de student, maar wordt in het kader van de schriftelijke en mondelinge examens tijdens de examenperiodes, ook ingeroosterd in het lessenrooster van de studenten. De commissie stelt aan de hand van de competentiematrix vast dat op dit moment alle leerresultaten aan bod komen tijdens de opleiding, maar slechts in beperkte mate geïntegreerd getoetst worden. De opleiding geeft zelf aan dat ze hier werk wil van maken.

Het diplomarendement sluit aan bij het gemiddelde in Vlaanderen.

Het werkveld is tevreden met de kwaliteit van de afgestudeerden. Gezien de grote nood aan leerkrachten in en rond Antwerpen neemt de vraag naar afgestudeerden toe. Ondanks het grote jobaanbod kiezen heel wat studenten echter voor een vervolgopleiding. Studenten van KdG worden gewaardeerd voor hun competenties wat betreft samen school maken, functioneren binnen een klasgroep, kwaliteit bewaken, onderwijs ontwikkelen en professionele identiteit. Hiermee scoort de opleiding boven het gemiddelde van de deelnemende instellingen.

Eindoordeel commissie

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen. Ze beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie.

Bevindingen NVAO

- Het visitatierapport is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2de ronde (8 februari 2013);
- De commissie heeft voor de externe beoordeling het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (augustus 2013);
- Het visitatierapport geeft inzicht in de samenstelling van de commissie;
- Het visitatierapport bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

betreffende de accreditatie van de Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Karel de Grote-Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen.

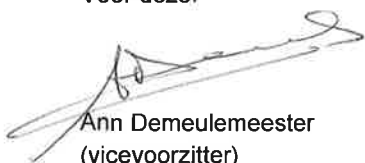
De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149, besluit de NVAO accreditatie te verlenen aan de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) georganiseerd door de Karel de Grote-Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen. De opleiding wordt aangeboden te Antwerpen zonder afstudeerrichtingen. De kwaliteit van de opleiding is voldoende.

De accreditatie geldt vanaf 1 oktober 2015 tot en met 30 september 2023.

Den Haag, 2 februari 2015

De NVAO
Voor deze:

Ann Demeulemeester
(vicevoorzitter)

---

¹ Het ontwerp van accreditatiebesluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Bij e-mail van 14 januari 2015 heeft de instelling gereageerd op het ontwerp van accreditatiebesluit. Dit heeft geleid tot enkele tekstuele aanpassingen in het definitieve accreditatiebesluit.

Pagina 6 van 9 **Bijlage 1: Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de NVAO weer, alsook het eindoordeel.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Goed
2. Onderwijsproces	Goed
3. Gerealiseerd eindniveau	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Naam instelling	Karel de Grote-Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen
Adres instelling	Brusselstraat 45 B-2018 ANTWERPEN België
Aard instelling	ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen (AUHA).
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs
Niveau en oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
Bijkomende titel	Onderwijzer(es)
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	– geen – ja
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	Antwerpen
Studieomvang (in studiepunten)	180
Vervaldatum accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning nieuwe opleiding	30 september 2016
Academieja(a)r(en) waarin opleiding wordt aangeboden ²	Elk academiejaar
(Delen van) studiegebied(en)	Onderwijs
ISCED benaming van het studiegebied	Education

---

² Betreft het lopende academiejaar, op het ogenblik van de accreditatieaanvraag

1. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs begeleidt autonoom en in het Standaardnederlands leerlingen bij hun leer- en ontwikkelingsproces. Vertrekkende vanuit de beginsituatie van de klasgroep en de individuele leerling en de eindtermen en leerplannen formuleert hij concrete doelstellingen en selecteert hij de passende leerinhouden, leermiddelen, werk- en groepeeringsvormen. Hij kiest geschikte differentiatie-, evaluatie- en remediëringmethodes.
2. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs creëert een positief leer- en leefklimaat in de klas en op school waarin leerlingen zich kunnen ontplooiën en worden voorbereid op maatschappelijke participatie. Hij bevordert emancipatie en speelt gericht in op de diversiteit binnen de leerlingengroep.
3. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs beheerst de leerstof voor Nederlands, Frans, wiskunde, wereldoriëntatie, lichamelijke opvoeding, muzische vorming en de leergebiedoverschrijdende thema's leren leren, sociale vaardigheden en ICT en vertaalt deze op een kritische manier in leerinhouden- en activiteiten. Hij volgt recente ontwikkelingen op.
4. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs creëert in een complexe context een veilige, stimulerende en werkbare leeromgeving. Hij gaat correct om met administratieve taken en gaat gestructureerd te werk bij time- en klasmanagement.
5. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs stuurt zijn functioneren bij en innoveert aan de hand van een systematische en kritische reflectie op de eigen professionele praktijk vanuit relevante theoretische denkkaders en inzichten uit onderwijsonderzoek.
6. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs benadert ouders/verzorgers als volwaardig partner in het klas- en schoolgebeuren en neemt initiatieven om hen hierbij te betrekken. Hij communiceert doelgroepgericht en in een passend register
7. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs werkt zowel autonoom als teamgericht. Hij neemt in het schoolteam mee de verantwoordelijkheid op voor de realisatie van de gekozen visie en aanpak.
8. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs legt contacten en werkt samen met aanbieders van onderwijsbetrokken initiatieven en andere externe partners.
9. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs neemt deel aan het debat over onderwijskundige thema's en de rol van de leraar in de samenleving, ook in internationaal perspectief.
10. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs informeert zich over en denkt kritisch en met een open geest na over actuele thema's en maatschappelijke ontwikkelingen.

Voorzitter:

- Mieke Smits, personeelsdirecteur, directeur van het Taaluniecentrum "Nederlands als vreemde taal" te Brussel;

Leden:

- Eddy Boutens, gewezen directeur in een basisschool te Brugge;
- Ludo Heylen, directeur van het CEGO, het Centrum voor Ervaringsgericht Onderwijs;
- Jan Vanhoof, (onderwijsdeskundige)hoofddocent in het Instituut voor Onderwijs- en Informatiewetenschappen te Antwerpen;
- Jenneke de Kerf (student-lid) studente Arteveldehogeschool.

De commissie werd ondersteund door Daphne Carolus, secretaris.